Dnes v listě: ❖ MINISTERSKÉ STANOVISKO K LAGUNÁM OSTRAMO ❖ DISKUZE O TĚŽBĚ URANU NA VYSOČINĚ ❖ SANACE 2014 NA O. Z. GEAM ❖ AREÁL HRUŠOV ❖ SÁLOVÁ KOPANÁ NA O. Z. TÚU ❖ HORNICKÉ SPOLKY V SENÁTU PČR ❖ VZPOMÍNKA NA PROF. MAKARIA ❖ HORNICKÁ ČINNOST V JÍLOVÉM U PRAHY ❖ ❖ UZÁVĚRKA 9. 3. 2015

DIAMO

OBČASNÍK ROČNÍK XX (XXXVII) ČÍSLO 3 BŘEZEN 2015

Ministr Jan Mládek jednal v Ostravě o lagunách Ostramo

V pátek 6. 3. 2015 se v rámci své pracovní cesty do Moravskoslezského kraje setkal ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek s představiteli města Ostravy i Moravskoslezského kraje v primátorském salónku na radnici v Ostravě, kde jednal o situaci na lagunách Ostramo.

Setkání byli přítomni za MPO: pan ministr Jan Mládek, poradce ministra Vladimír Vlk, vládní zmocněnec Jiří Cienciala, za město Ostrava primátor Tomáš Macura, náměstkyně primátora Kateřina Šebestová, náměstek primátora Ivo Hařovský, za Moravskoslezský kraj hejtman Miroslav Novák a za s. p. DIAMO ředitel státního podniku Tomáš Rychtařík a ředitel o. z. ODRA Josef Havelka.

Předmětem jednání byl další postup státního podniku DIAMO a MPO při odstraňování staré ekologické zátěže, kterou na území Ostravy zanechal podnik OSTRAMO.

V průběhu jednání byl podrobněji vysvětlen současný stav sanačních prací, byla prezentována mapová dokumentace, síť monitorovacích vrtů, a dokonce i lahev se skutečnými solankami.

Pan ministr ujistil představitele města i kraje, že ministerstvo i státní podnik DIAMO věnují této velmi složité problematice patřičnou pozornost a činí důrazné kroky k tomu, aby byla ekologická zátěž vyřešena co nejdříve, co nejkvalitněji a aby zároveň nedošlo k předražení celé sanace. Ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek poté informoval o zásadních rozhodnutích, která učinil, aby nedocházelo při sanaci lagun k prodlevám: „Jako ministr jsem rozhodl o tom, že bude okamžitě zahájena příprava na vyhlášení otevřeného výběrové řízení na dekontaminaci zemin a příprava na vyhlášení otevřeného výběrového řízení na dekontaminaci vod. Do té doby musí být prováděna taková opatření, aby nedocházelo k dalšímu rozšiřování kontaminace do okolních vod. V této souvislosti bude rovněž po vzájemné dohodě významně redukována smlouva se sdružením Čistá Ostrava.“ Po tomto důležitém prohlášení konstatoval pan primátor Tomáš Macura důležitost pokračování prací bez dalších průtahů a vyjádřil naději na zvládnutí sanace.

Jednání s ministrem předcházela 23. února 2015 návštěva zástupců vedení města Ostravy, konkrétně primátora Tomáše Macury, jeho náměstkyně Kateřiny Šebestové a starostky městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky Liany Janáčkové, na lagunách Ostramo, při které se podrobněji seznámili s danou problematikou. V rámci své návštěvy si v doprovodu členů vedení DIAMO, s. p., o. z. ODRA, prohlédli vlastní laguny, technologické linky nepřímé termické desorpce (ITD), dekontaminační stanici podzemních vod a čistírnu lagunových vod.

Průběh jednání na ostravské radnici

Zdroj: Jana Dronská

Ing. Josef Havelka, ředitel o. z. ODRA

Odborná diskuze o těžbě uranu na Vysočině

Dne 17. února 2015 se v Bystřici nad Pernštejnem sešli zástupci státního podniku DIAMO, Ministerstva průmyslu a obchodu a Kraje Vysočina se zástupci dotčených měst, obcí i veřejnosti, aby diskutovali o aktuálních otázkách týkajících se těžby uranu na Vysočině.

Hlavními body diskuzního setkání byla témata, která se týkala stavu útlumu těžby v lokalitě Dolní Rožínka, podmínek případné těžby v lokalitě Brzkov a dalšího využití kapacity podniku DIAMO, s. p.

Úvodní sekci zahájil hejtman Kraje Vysočina Jiří Běhounek, který celé odpoledne moderoval. Dále vystoupili zástupci Ministerstva průmyslu a obchodu, Eduard Muřický a Pavel Šolc. Náměstek Muřický stručně shrnul proces příprav průzkumu těžby v Brzkově včetně usnesení vlády z prosince 2015. Náměstek Šolc připomenul strategickou důležitost a význam těžby uranu pro Českou republiku v současnosti i do budoucna. Jako zástupci DIAMO, s. p., promluvili ředitel o. z. GEAM Pavel Koscielniak a jeho náměstek pro výrobu Josef Lazárek. Pavel Koscielniak uvedl prezentaci k historii a současnosti provozu v Dolní Rožínce včetně výhledu do budoucna. Josef Lazárek na jeho vystoupení navázal podrobnějším představením provozu dolu v Dolní Rožínce a připojil informaci o plánované výstavbě zásobníku plynu. Pokud bude výstavba zásobníku realizována, bude mít pozitivní vliv na uplatnění současných zaměstnanců dolů i po útlumu těžby. Nutnost přísunu investic do regionu v souvislosti s útlumem těžby zdůraznil Patrik Reichl, regionální ředitel agentury Czechinvest pro Jihomoravský kraj.

Po vystoupení úvodních řečníků byla otevřena moderovaná diskuze. Té se živě účastnili především zástupci dotčených obcí. Pozitivní přínos těžby obcím zmínili Karel Pačiska a Libor Pokorný, starostové Bystřice nad Pernštejnem a Rožné. Obě obce mají s těžaři dobré zkušenosti. „V obci je každý pátý muž v produktivním věku zaměstnán v dole,“ přiblížil situaci v Rožné její starosta. „Naši dědové se obávali toho, aby se tady začal těžit uran, my máme daleko větší strach z toho, až se tady uran těžit přestane,“ dodal Pokorný. Starostové obcí, jichž by se mohla těžba týkat v budoucnosti, vyjadřovali zřetelnější obavy z možných důsledků. Starosta Přibyslavi Martin Kamarád požaduje doplnění studie proveditelnosti o posouzení přímých důsledků zahájení těžby na život obyvatel v regionu. A to především těch negativních. Zajímá ho například možný odliv zaměstnanců místních podnikatelů po otevření dolu. Martin Kamarád dále požaduje zlepšení komunikace s dotčenými obcemi. „Za s. p. DIAMO nastolíme daleko užší komunikaci se starosty obcí v oblasti,“ reagoval na tento požadavek ředitel DIAMO, s. p., Tomáš Rychtařík. Otázka, co bude s pracovními místy po ukončení těžby na Bystřicku, zazněla v příspěvcích většiny tamních obyvatel. Eduard Muřický z Ministerstva průmyslu a obchodu přislíbil, že dopady ukončení těžby zmapuje pro vládu do konce roku zvláštní komise. Mezi její členy budou přizváni také zástupci z Bystřice nad Pernštejnem a okolních obcí.

Když bylo po dvou hodinách setkání oficiálně ukončeno, poděkoval hejtman Běhounek všem přítomným za účast a důstojnou diskuzi. Nakonec přislíbil další setkání k otázkám těžby uranu, které Kraj Vysočina uspořádá v září 2015.

Ing. Martin Besta

Hejtman Jiří Běhounek moderuje diskuzi

Odborné setkání v Bystřici nad Pernštejnem

Náměstci ministra průmyslu a obchodu, zleva Pavel Šolc a Eduard Muřický

Přehled významných sanačních prací prováděných odštěpnými závody v roce 2014 - 1. díl

Odštěpný závod GEAM Dolní Rožínka

V rámci RP ZNHČ 2014 byla prováděna správa ložisek po těžbě uranu, uhlí a rud, prováděny kontroly a údržba hlavních důlních děl a zajištěn provoz technologií pro čištění odkališťních a důlních vod. Do vodotečí bylo v souladu s povoleními vypuštěno 171 105 m³ vyčištěných odkališťních vod a 6 264 978 m³ vyčištěných důlních vod. Nad rámec těchto nejdůležitějších činností, kterými je zajištění bezpečnosti odkališť, důlních děl a vodotečí v okolí zatopených důlních děl, se podařilo zrealizovat i další významné sanační akce.

Likvidace jámy č. 13 – Pucov

V rámci likvidace těžby a úpravy uranu na lokalitách ve správě o. z. GEAM byl v roce 2014 proveden zásyp jámy č. 13 na ložisku Pucov. K zásypu byl použit materiál z přilehlého odvalu a v místech průniku pater do jámy tříděné kamenivo z nedalekého lomu. V roce 2015 bude akce pokračovat zhotovením železobetonového povalu a finální úpravou terénu okolí jámy.

Likvidace jámy Jindřich II

V rámci odstraňování zátěží uhelného hornictví ve správě o. z. GEAM byly zahájeny práce na provedení likvidace jámy Jindřich II zhotovením jámové zátky.

V I. čtvrtletí byl realizován Plánovaný nehavarijní zásah ZBZS Dolní Rožínka za účelem ověření stavu výztuže a výstroje jámy. Následně byly provedeny montážní práce na zařízení staveniště a proveden průraz stávajícího železobetonového povalu.

Ve II. čtvrtletí byly zbudovány (rovněž v rámci PNZ ZBZS) dřevěné pracovní povaly v jámě ve staničení 36,7 m a 39,7 m pod ohlubní. Dále byla provedena instalace lanovnic nad ohlubní a dopravních vratů v jámě. Dokončeny byly rozvody elektroinstalace, stlačeného vzduchu a technologické vody.

Ve III. čtvrtletí bylo provedeno odstranění jámové výstroje v místě výlomu pro zbudování jámové zátky a následně realizován výlom v rozsahu dle projektové dokumentace.

Těžní věž jámy Jindřich II

Jindřich II - zásek

Akce bude v příštím období pokračovat betonáží jámového stvolu, demolicí šachetní budovy a zhotovením železobetonového povalu na pilotech.

Sanace odkaliště K1

Pokračovala sanace vzdušných líců odkaliště K1. Na ploše cca 4 700 m² bylo provedeno odstranění náletových dřevin a pařezů. Z odvalu R1 bylo v rámci přetvarování tělesa převezeno a uloženo 15 445 m³ haldoviny. V ploše 10 944 m² byla rozprostřena vrstva sanačního materiálu (Prechezy) o mocnosti 0,2 m. V ploše 12 805 m² byla postupně uložena ochranná geotextilie FIBERTEX, bentonitová těsnící rohož BENTOFIX/BENTOMAT a drenážní geokompozit FABRINET. V tělese hráze byla provedena montáž 20 ks piezometrických sond.

Pucov

Rekultivace lokality Zálesí

Zálesí

Rekultivace pozemků na lokalitě Zálesí

Na akci byla vypracována dokumentace pro vydání územního opatření, které následně vydala rada města Javorník dne 20. 6. 2014. V měsíci srpnu byla zahájena asanace pozemku na lokalitě Zálesí. Sanace spočívala v úplném vymístění odvalu a překrytí plochy zeminou umožňující výsadbu lesních stromků. Na odval v Dolní Rožínce bylo převezeno celkem 3 457 t aktivního materiálu.

Čerpací stanice drenážních vod K1

V roce 2014 byla dokončena výstavba čerpací stanice pod hrází odkaliště K1 a uvedena do provozu.

Odvodňovací štola R3

V 1. pololetí 2014 byla dokončena a zkolaudována povrchová část stavby odvodňovací štoly a od začátku 2. pololetí běží ražba důlní části a dosud bylo vyraženo 208 m.

Ing. Jiří Jež
náměstek ředitele o. z. pro ekologii a sanační práce, o. z. GEAM

Odkaliště K1

Odvodňovací štola

Odvodňovací štola - povrchvá část

Příprava areálu Hrušov na lehkou průmyslovou zónu

Současný areál Hrušov se nachází na území bývalého dolu Stachanov, v minulosti dolu Hubert.

Pokud se ohlédneme trochu do historie, pak zjistíme, že důl Hubert byl založen koncem roku 1854 Těžířstvem bratří Kleinů a těžbu zahájil v následujícím roce. V červenci roku 1855 jej odkoupila společnost Severní dráhy Ferdinandovy. Po druhé světové válce byl důl Hubert přejmenován na důl Stachanov, který se v roce 1964 stal součástí dolu Vítězný únor a v roce 1974 byl závod 3 Stachanov organizačně zrušen. Areál samotného dolu Stachanov pak sloužil dále jako pomocný pro mateřský důl Vítězný únor v Přívoze až do roku 1992, kdy byly všechny 3 jámy likvidovány a definitivně zasypány.

Areál Hrušov patří do strategických lokalit odštěpného závodu ODRA, a to zejména z hlediska jeho umístění, neboť se nachází v blízkosti sjezdu z důležitého dopravního spojení – dálnice D1, která vede k hraničnímu přejezdu do Polska. Tudíž o využití této lokality je eminentní zájem.

Jednou z hlavních oblastí, kterou se zabývá odštěpný závod ODRA, je správa majetku bývalých důlních areálů, jejich provoz a údržba po dobu před finálním převodem na cizí subjekty k dalšímu hospodářskému využití. Zajištění provozu areálů s sebou přináší nemálo technických potíží, se kterými se pracovníci našeho závodu potýkají. Areál Hrušov patří mezi nejfrekventovanější lokality odštěpného závodu ODRA nejen co do počtu provozovaných objektů, ale i nároků na kvalitu a množství dodávané vody.

Archivní záběr bývalého dolu s těžními věžemi

Původní inženýrské sítě, zachované z doby provozu důlního závodu, které v průběhu času prošly pouze několika technickými úpravami, se v současné době stávají v mnohých případech nefunkčními anebo nesplňují nové požadavky na zásobování pitnou vodou a podmínky vyplývající z nových předpisů i v oblasti požární bezpečnosti.

Stávající rozvody vody vykazují v poslední době četnější závady, jak v počtu poruch, tak, vzhledem k jejich nevhodnému umístění do hlavních energokanálů, náchylností v zimním období k zamrzání, zejména v době sníženého odběru o volných dnech a víkendech. Z těchto důvodů bylo přistoupeno k zadání zpracování projektové dokumentace zcela nového páteřního rozvodu včetně nezbytných přípojek, zajišťujících bezporuchovou dodávku pitné i požární vody pro všechny potřebné subjekty. Přípravnou fází, zpracováním projektu a následně zadáním zakázky se zabývá odbor investic ve spolupráci s odbornými pracovníky. Po výběru zhotovitele bude přistoupeno k samotné realizaci stavby s tím, že z hlediska náročnosti a rozsahu bude akce ukončena, včetně veřejné přípojky ve vlastnictví města Ostravy, v roce 2016.

Další nezanedbatelnou problematikou, se kterou se potýká správa areálu, je řešení logistiky. Areál Hrušov svou dispozicí nebyl koncipován na komerční využití povrchových objektů a z toho důvodu je jedním z klíčových úkolů zajištění dostatečné průjezdnosti manipulačních i parkovacích ploch obslužných vozidel a vozidel zaměstnanců firem, působících v pronajatých prostorách či v soukromých objektech. Toto s sebou přináší i další problémy v podobě dodržení technických požadavků na parkování těchto vozidel, rizika znečištění povrchových a podzemních vod, kontaminace půdy a ohrožení provozu biologické čistírny odpadních vod.

Tento problém je v areálu Hrušov již vyřešen, a to návrhem výstavby nových odstavných a manipulačních ploch pro potřebnou kapacitu parkovacích míst, za plného respektování platné legislativy a požadovaných technických parametrů. Zpracovaná projektová dokumentace byla poskytnuta Ministerstvu průmyslu a obchodu ke schválení v meziresortní komisi již v roce 2009 a následně zadávací dokumentace Ministerstvu financí k vyhlášení veřejné zakázky pro výběr zhotovitele stavby. Je teď jen otázkou času, kdy bude k vlastní realizaci přikročeno.

V dané lokalitě budou, kromě výše uvedeného, ještě v letošním roce zajišťovány další investiční akce menšího rozsahu, které navazují jak na ukončenou likvidaci technologické části budov, tak na nutné úpravy inženýrských sítí ve smyslu novelizované legislativy.

Je více než pravděpodobné, že zrealizováním uvedených záměrů se stane tato strategická lokalita – areál Hrušov, ještě atraktivnější pro podnikatelské subjekty, což nasměruje vytvoření prosperující lehké průmyslové zóny.

Ing. Vlastimil Reichel
technik investic, o. z. ODRA

Současná část areálu v čele s ohlubňovým povalem po zlikvidované jámě

ODBORY

ZDE UVEDENÉ MATERIÁLY VYJADŘUJÍ NÁZORY ODBORÁŘŮ A NEMUSEJÍ SE SHODOVAT S NÁZORY REDAKCE

Dne 23. 2. 2015 uplynul rok od náhlého úmrtí naší kolegyně a kamarádky, paní

Ing. Heleny Valapkové

Helenko, odešla jsi brzy a nečekaně, chybíš nám,
moc na tebe vzpomínáme a nikdy na tebe nezapomeneme.
Kolegové z oddělení životního prostředí a rekultivační skupiny o. z. TÚU
Kdo jste ji znali, vzpomeňte s námi.

Vzpomínka na prof. JUDr. Ing. Romana Makaria, CSc.

Uznávaný odborník na horní právo, univerzitní profesor a emeritní předseda Českého báňského úřadu Roman Makarius zemřel v úterý 3. února 2015 ve věku 76 let.

Profesor Makarius se narodil 6. srpna 1938 v Brně. V roce 1958 absolvoval Průmyslovou školu hornickou v Příbrami, kde současně vystudoval i tamní gymnázium. Báníckou fakultu Vysoké školy technické v Košicích musel v roce 1960 z politických důvodů opustit.

Hornická pouť profesora Makaria začala v roce 1960 v hlubinném dole Nosek na Kladensku, kde postupně prošel řadou provozních profesí včetně šéfa báňské záchranné stanice. Při zaměstnání si zároveň rozšiřoval vzdělání dálkovým vysokoškolským studiem. Kromě báňského inženýrství na Hornicko-geologické fakultě Vysoké školy báňské v Ostravě vystudoval také ekonomii a později i práva na Karlově univerzitě. V roce 1990 úspěšně obhájil na ČSAV v Praze kandidátskou práci a získal titul kandidát technických věd. V roce 1996 se habilitoval jako docent, v roce 2000 byl jmenován řádným profesorem VŠB – TU v Ostravě, kde přednášel horní právo a bezpečnostní předpisy a byl autorem a spoluautorem řady jejích studijních textů.

Od roku 1977 působil na Českém báňském úřadě v Praze. V letech 1997 až 2008 byl jeho předsedou. Jako renomovaný odborník na horní právo se podílel na organizační přeměně úřadu do dnešní podoby a na harmonizaci s právem Evropské unie. Od 90. let také vytrvale bojoval proti negativnímu vnímání hornictví ve společnosti. O jeho významu pro národní hospodářství přesvědčoval nejen vládní činitele, ale také širokou veřejnost. Osobně se zasadil o znovuobnovení hornických tradic. Paralelně s řízením úřadu se věnoval vydávání řady odborných publikací, článků a pojednání, ve kterých se zabýval především horním právem a riziky bezpečnosti práce v hornictví, celkem vydal na 80 odborných prací.

Profesor Makarius byl rytířem Maltézského řádu, nositelem Velkodůstojnického kříže pro Merito Melitensis, Velkého zlatého řádu za zásluhy o Rakousko, Zlaté jehlice báňských záchranářů SRN, zlatého Záslužného záchranářského kříže, Medaile Jiřího Agricoly, za celoživotní dílo byl oceněn soškou Český permon.

Navzdory seniorskému věku byl profesor Makarius stále mimořádně aktivní. Byl nejen vyhledávaným poradcem a soudním znalcem, ale také předsedou redakční rady resortního časopisu Uhlí – rudy – geologický průzkum vydávaného Zaměstnavatelským svazem důlního a naftového průmyslu. Záběr profesora Makaria měl vskutku renesanční rozměr, v jeho osobnosti se propojily znalosti báňského odborníka a právníka s humanistickým křesťanským cítěním a láskou k vážné hudbě, kterou miloval od dětství. Od roku 1961 byl vynikajícím sbormistrem, dirigentem a uměleckým vedoucím pozoruhodného hudebního tělesa – Hornického pěveckého sboru Kladno.

Prof. JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., jako předseda ČBÚ dozoroval veškerou hornickou činnost s. p. DIAMO, dlouholetá spolupráce s ním byla vždy na vysokém stupni odborné úrovně a profesionality.

Čest jeho památce!

Vedení s. p. DIAMO

Turnaj v sálové kopané na o. z. TÚU

V sobotu 7. února přišlo do nafukovací haly ve Stráži pod Ralskem téměř padesát účastníků 3. ročníku Putovního poháru ředitele o. z. TÚU. Krom šesti známých družstev se v tabulce objevilo poprvé družstvo Odparky. Hlavní pořadatel, p. Čeněk Holý, přivítal soutěžící krátce po čtvrt na devět. Hrací program, označené šatny i pokyny ohledně občerstvení. Vše, jak se patří, bylo zajištěno. Představen byl rovněž najatý sudí p. Alexandr Černý, který řídil všechny zápasy. Hvizd rozhodčího odstartoval maratón zápasů v 9 hodin utkáním NDS-Parta (vítěz prvního ročníku) proti Vokurkám z C 702. Následovalo pro mne překvapivé těsné vítězství Vokurek 3:2!

Druhý zápas odehrálo Tornádo CHÚ (vítěz druhého ročníku) proti nováčkovi v soutěži, týmu Odparky.

Výsledek byl jednoznačně přesvědčivý 4:0, ale Odparce, myslím si, velice chyběl p. Marek Šámal, který do turnaje nenastoupil ze zdravotních důvodů, a Tornádu CHÚ se zranil p. Milan Marinský (kotník). Ten už další zápasy svého týmu, coby obhájců poháru, sledoval jen z lavičky. Vím, jak Milan hraje, a pro Tornáda to bylo rovněž nepříjemné oslabení. Další zranění ve čtvrtém zápase utrpěl p. Ing. Aleš Novák v dresu Taxis Teamu. Při střele z voleje špatně došlápl a odneslo to koleno. No, po 40 min. turnaje žádná sláva. Družstva Vokurek a Odparky by pravděpodobně v turnaji končila, protože neměla na střídání nikoho. Naštěstí už k žádným dalším zraněním nedošlo. Turnaj pokračoval, a to v systému každý s každým. Ten, kdo nesledoval neustále doplňovanou tabulku, si ani nevšiml, že už se hraje o medaile.

Tornádo CHÚ v modrém proti Vokurkám VP7 (u míče Martin Valeš)

To však do konce soutěže zbývala ještě hodina a asi sedm zápasů. Ovšem, pravděpodobnost ztráty bodů favorizovaných družstev s těmi slabšími týmy byla velmi mizivá. Navíc odehrát celý turnaj v pěti lidech a šetřit síly na poslední zápas, ve kterém potrápím favority, je tak trochu moc i pro milovníka sci-fi. Poslední dva zápasy sledoval i pan ředitel o. z. TÚU, Ing. Tomáš Rychtařík, který přislíbil svou účast při předávání cen, stejně jako v ročnících minulých. Krátce před čtrnáctou hodinou bylo dohráno. Účastníci nastoupeni, ceny a vyhlášení vítězů připraveno a… trapas. Můj blesk si žádá výměnu baterek. Tak a můžeme! Čenda Holý vyhlašuje, pan ředitel předává. Třetí místo a bronzové medaile pro družstvo NDS-ML, stříbro pro Tornádo CHÚ, zlato plus putovní pohár pro Taxis Team. Nejlepším střelcem je vyhlášen Radim Věchet z družstva Tornádo CHÚ. Tak skončil třetí ročník putovního poháru v sálové kopané ve Stráži pod Ralskem. Děkuji Čendovi za ukázku skvěle připraveného turnaje, všem účastníkům této skvělé hry i panu řediteli za předání cen.

Družstvo NDS-ML

Vítězný Taxis Team s ředitelem o. z. TÚU Ing. Rychtaříkem

Vilda Válek

Ocenění medailí Jiřího Agricoly a návštěva Senátu PČR

Začátkem prosince 2014 byli předávány resortní medaile Jiřího Agricoly (nejvyšší hornické vyznamenání) těm, kteří se zasloužili o rozvoj českého hornictví. Z důvodů nemoci se náš člen pan Jiří Anděl nemohl tohoto aktu zúčastnit. Ve středu 4. února 2015 přijal zastupující předseda Českého báňského úřadu v Praze Ing. Martin Štemberka členy Hornického spolku ze Stříbra. Přijetí proběhlo ve slavnostních prostorách nejstaršího státního objektu v Praze. Český báňský úřad (dříve Horní hejtmanství pro české země) sídlí jako jediná státní instituce v původní budově z doby císařovny Marie Terezie. K. Neuberger doprovodil pana Jiřího Anděla k převzetí vyznamenání. Přijetí a předání vyznamenání proběhlo v neformální atmosféře i za účasti nového kancléře báňského úřadu Dr. Machka a náměstka předsedy JUDr. Dvořáka. Trochu jsme se mimo jiné pochlubili naší prací i vizemi do budoucna včetně realizace vodního kola ve štole Prokop. Na závěr horníci pana předsedu pozvali k návštěvě Stříbra.

Po ukončení návštěvy na Českém báňském úřadu jsme se přesunuli na druhou stranu řeky Vltavy k Valdštejnskému paláci, kde sídlí Senát Parlamentu ČR. Jako již tradičně byly hornické spolky ČR pozvány na přátelskou návštěvu k 1. místopředsedovi Senátu Přemyslu Sobotkovi. Letos se akce konala popáté. Hornická delegace z celé ČR a zástupců Slovenska se v odpoledních hodinách sešla s panem Přemyslem Sobotkou ve slavnostních prostorách Senátu. Po úvodním slovu Přemysla Sobotky ho následoval u řečnického pultíku zástupce stříbrských horníků Karel Neuberger, který na závěr svého projevu předal panu Sobotkovi krásný dort z perníku (od šikovné stříbrské kamarádky). Poté byli ke slovu vyzváni Ing. Miroslav Šťastný, předseda SHHS ČR, předseda Českého báňského úřadu Ing. Martin Štemberka, a jako poslední Ing. Erik Sombathy, předseda slovenského hornického sdružení. Ing. David předal dámám z protokolu Senátu květinové pozornosti za ochotu a přípravu setkání. Na závěr předal pan Sobotka několika hornickým spolkům Pamětní listy (Hornický spolek Český Krumlov, Hornický spolek Stříbro, Hornický spolek Římbaba, Hornický spolek Přátel Rudolfova a Banický spolek z Kremnice). Poté jsme se rozdělili na dvě skupiny. Jedna se spolu s průvodcem vydala za krásami Valdštejnského paláce, druhá skupina při drobném občerstvení besedovala s hostitelem. Rozloučení proběhlo se slovy „za rok na shledanou".

Zdař Bůh!

Zástupci hornických spolků v Senátu PČR

Karel Neuberger
Hornicko-historický spolek Stříbro

Pozvánka na bowlingovou soutěž o Putovní pohár ředitele o. z. TÚU
VII. ročník soutěže se uskuteční v liberecké Home Credit aréně
dne 24. 3. a 26. 3. 2015
od 15.00 do 17.30 hod.
Přihlášky čtyřčlenných družstev podávejte do 16. 3. 2015 na adrese valek@diamo.cz nebo na tel. čísle 725 058 978.
Vilém Válek
předseda ZV ZOO o. z. TÚU

Hornická činnost v Jílovém u Prahy

Těžba od počátků do r. 1939

Těžba zlata v Jílovém u Prahy je známá již od dob Keltů, od 2. – 3. století před naším letopočtem. Tehdy bylo zlato získáváno rýžováním. Nejslavnější éra hornické činnosti v této oblasti spadá do 13. – 14. století. V té době byla produktivně nejsilnější střední a severní část revíru – Šlojířská žíla v okolí dolů Rotlev a Radlík. Z tohoto období pocházejí největší nálezy hrubozrnného zlata dosahující váhy až přes 1 kg a doly zde dosáhly hloubek až kolem 200 m pod povrchem. Pro 17. a 18. století jsou charakteristické zejména práce na tzv. Kocourském pásmu. V 19. století byly důlní práce soustředěny hlavně na okolí v roce 1830 založeného nového dolu Pepř a později i v Bohulibech, místy sice s úspěšnými výsledky, nicméně rozsah prací a výtěžky zlata se již nedaly srovnávat s předchozími obdobími. Ani počátkem 20. století v této oblasti nedošlo k výraznému navýšení hornické činnosti, zlato bylo tehdy velmi úspěšně získáváno na nedalekém dole v Roudném u Vlašimi.

Těžba od r. 1939 do r. 1968

Za II. světové války došlo k otvírce nejjižnější části revíru v okolí štoly Barbora na Kocourském pásmu a těžiště prací se také přesunulo zejména na důl Pepř, kde byla znovu těžena lokálně bohatá žíla Šlojíř. Také díky příznivým výsledkům na dole Pepř byla v 50. letech postupně otevřena bohulibská část revíru s výskytem rozsáhlých zásob zlata vázaného na žilníky. A postupně i přes ekonomické těžkosti byla v 60. letech zpřístupněna i nejbohatší část Šlojířské žíly ve střední a severní části, která bohužel prokázala vytěžení nejlepších partií ve středověku. Po dotěžení bohatého rudního sloupu na žíle Šlojíř a ekonomicky těžitelných zásob v Bohulibech a ostatních zpřístupněných částech revíru byla těžba zlata v Jílovém u Prahy v roce 1968 ukončena. V roce 1969 – 1971 proběhla likvidace těžebních areálů včetně důlních děl.

Obnovení hornické činnosti v roce 2013

V prosinci 2012 převzala práva a povinnosti k ložisku společnost Montanika, o. s. (státním podnikem DIAMO předáno 30 důlních děl v lokalitách Bohuliby, Studené a Jílové u Prahy, *pozn. red.*). Po převzetí provedla revizi všech převzatých důlních děl i zátěží a stanovila nový režim kontrol zabezpečení těchto děl, zohledňující místní situaci v návaznosti na platné legislativní normy. U některých důlních děl bylo provedeno dodatečné zajištění, u vybraných děl bylo provedeno jejich dohledání a ověřen způsob uzavření. Zároveň byl zpracován nový havarijní plán, platný pro celé ložisko Jílové u Prahy.

Nedílnou součástí povinností je i řešení střetů zájmů v oblasti výstavby na poddolovaném území (vyjadřování ke stavbám na poddolovaném území) a také zajištění ochrany zásob výhradního ložiska – spol. Montanika je rozhodnutím Ministerstva životního prostředí pověřena zabezpečením ochrany výhradního ložiska Jílové u Prahy, které v současné době sestává ze dvou chráněných ložiskových území.

Zpracovaný nový havarijní plán byl v červnu 2013 prověřen mimořádnými povodněmi, kdy došlo v poddolované oblasti ve správě Montanika, o. s., celkem ke třem propadům povrchu během 12 hodin. Jednalo se o propad „V zahradě“, který je situován na zahradě rodinného domu (hloubka 11 m, objem cca 950 m³), k propadu historické pinky (hloubka 5 m, objem cca 150 m³) a k propadu historických komor v oblasti žilníku Ladislav (hloubka 35 m, objem cca 2 500 m³). Tato mimořádná situace byla neprodleně likvidována pracovníky Montaniky – sanace propadu „V zahradě“ byla vyřešena uzavřením dna propadu trvale plastickou, částečně propustnou plombou, následným plným zásypem netříděným kamenivem, uzavřeným pod vegetační vrstvou jílovým těsněním. Ostatní propady byly prozatímně zajištěny, ohrazeny a oznámeny na MŽP, protože šlo o projev starých důlních děl.

Po převzetí ložiska byla zahájena příprava na nové využití některých důlních děl – výstavba báňského skanzenu „Důl Pepř“. Tato příprava spočívala ve zpracování projektu otevření důlních děl, způsobu jejich zajištění proti vstupu nepovolaných osob, zpracování studie větrání a instalace komunikačního systému SEFAR® (ZAM Servis, s. r. o.) v podzemí, doplněného IP kamerovým dohledovým systémem. Jako příprava na zahájení hornické činnosti byla provedena rekonstrukce objektu bývalé čerpací stanice důlních vod na povrchu, ze které se postupně stalo energetické a komunikační centrum. Začátkem března 2013 byla podána žádost o povolení hornické činnosti – zajištění ústí štoly Václav na místně příslušný OBÚ, který po projednání vydal v květnu povolení hornické činnosti pro výše uvedený záměr.

Vlastní práce na zajištění štoly Václav byly zahájeny dne 26. 7. 2013, zemní práce byly ukončeny 28. 7., zabezpečení portálu včetně povrchových úprav bylo ukončeno dne 29. 7. téhož roku. Ihned poté byly zahájeny práce na výstavbě kamenného portálu štoly, aby byl zachován jeho původní historický vzhled. Délka nově vybudovaného a vyčištěného úseku štoly činí 28 metrů a celý je proveden v ocelové TH výztuži, protože okolní prostředí se projevilo jako potenciálně tlačivé. Důvodem je skutečnost, že celý připortálový úsek štoly je vyražen v oblasti starých zavalených důlních prací a v jednom místě dokonce štola prochází zasypanou historickou jámou s komorou na vodní kolo. Dále proběhla přeložka části odvodňovacího systému (vybourání historických potrubí B DN 650, OC DN 125 2x, OC DN 100, která již dávno překročila hranici své životnosti, a proběhlo jejich částečné nahrazení drenážními plastovými trubkami 2 x DN 110 + 1 x DN 160 mm). Dále bylo provedeno vyčištění a rekonstrukce dalších vyztužených úseků (úseky č. 2, 3, 4 a 5). V rámci rekonstrukce byla původní dřevěná srubová výztuž, která byla v havarijním stavu, postupně nahrazena kombinovanou výztuží lichoběžníkového tvaru, tvořenou dřevěnými stojkami s rovnou TH stropnicí a stropními pažinami „UNION“. Tyto zrekonstruované úseky mají úhrnnou délku cca 79 m. Po dokončení rekonstrukce vyztužených úseků byla koncem roku 2014 provedena instalace a zavěšení dálkové kabeláže (silové kabely, optický kabel, EZS, SEFAR® a telefonní linka). Pro připojení štoly byly zřízeny celkem dvě el. přípojky z rozvodné sítě.

Zároveň s probíhající rekonstrukcí v dolní části štoly Václav byla po stavebně-technickém průzkumu provedena rekonstrukce povrchového uzávěru dolu Pepř. Začátkem roku 2015 byla částečně rozebrána lokomotiva Metalist B345, kterou spol. Montanika vlastní, a postupně byla přepravena na místo svého nového působení, kde bude následně opět smontována. Jako další technická úprava bude realizace připojení celého podzemí na datovou síť – na internet. Toto připojení umožní sledování vybraných provozních dat on-line, což bude přínosem zejména pro bezpečnost provozu, ale také pro oblast vývoje nových důlních zařízení (provádí společnost DUKOM, s. r. o.), která jsou ve zdejších podmínkách provozně testována. Jako kuriozitu je možno uvést fakt, že část uživatelů internetu v oblasti údolí řeky Sázavy bude výhledově připojena na síť pomocí optického kabelu, který bude v délce cca 1 800 metrů veden důlními díly.

Omezené zpřístupnění podzemí dolu pro veřejnost (prohlídky na objednání) by mělo proběhnout v březnu 2015, zprovoznění zbytku podzemních děl se očekává v horizontu 3 let. Projekt zpřístupnění štoly Václav je spolufinancován za přispění Středočeského kraje.

Vladimír Pravda a Pavel Škácha, Montanika, o. s.

Vyzdívání kamenného portálu

Průběh sanace propadu „V zahradě“

Ocelovou výztuží zajištěný portál

Český permon 2015

Sdružení hornických a hutnických spolků České republiky ve spolupráci s městem Havířov vyhlašuje pro rok 2015 **12. ročník ceny Český permon** v následujících kategoriích:

1. hornický folklór
2. záchrana technických památek
3. počin roku
4. celoživotní dílo.

Mimořádnou cenu (5. kategorie) udělí město Havířov.

Možná, že ve vašem okolí působí **osobnost nebo instituce, která se významně zasloužila o rozvoj hornických tradic v jedné z výše uvedených možností.**

Neváhejte a vyplňte interaktivní formulář (pdf) na stránkách Cechu PHH a dotyčnou osobu nebo instituci navrhněte na odpovídající kategorii ceny Český permon.

Vaše návrhy nominací odešlete nejpozději dne 27. 3. 2015

buďto v elektronické podobě na naši adresu cech@cechphh.cz
(nominace odeslané později nebudou brány v úvahu),
nebo poštou na adresu:
Sdružení hornických a hutnických spolků České republiky,
Husova 424
261 01 Příbram VI
(datum poštovního razítka nejpozději 27. 3. 2015 – nominace odeslané později nebudou brány v úvahu).

Nominace musí obsahovat:
- jméno a adresu navrhovatele
- jménu a adresu nominovaného
- kategorii, do které navrhovatel zařazuje nominovaného
- zdůvodnění nominace
- kontakt na osobu pověřenou jednáním za navrhovatele
- poštovní adresu, na kterou budou zaslány informace v případě udělení ceny.

Každý navrhovatel může nominovat nejvýše jeden subjekt v každé kategorii.

Volbu držitelů ceny Český permon 2015 provede Hornické konzilium na svém zasedání 17. dubna 2015. Slavnostní vyhlášení a předání cen se uskuteční v rámci **19. setkání hornických měst a obcí v Havířově, dne 20. 6. 2015**. Patronem cen Český permon v roce 2015 je město Havířov.

Zdař Bůh!

Pavel David
tajemník
Sdružení hornických a hutnických spolků
České republiky
e-mail:cech@cechphh.cz
www.shhs-cr.eu www.cechphh.cz

Březnová nabídka Hornického muzea Příbram

Jaro mohou návštěvníci muzea přivítat od 23. 3. do 5. 4. 2015 v hornickém domku na Březových Horách nebo od 25. 3. do 5. 4. 2015 ve Skanzenu ve Vysokém Chlumci. **Velikonoce v Hornickém muzeu** budou ve znamení tradičního předvádění velikonočních zvyků, ukázek rukodělných prací spjatých se slavením Velikonoc v hornické domácnosti na počátku 20. století. Velikonoční atmosféru mohou návštěvníci vstřebávat všemi smysly – vůni pečiva, lidové popěvky, tradiční výzdobu i um tvůrců lidových řemesel a samozřejmě možnost si vše vlastnoručně vyzkoušet – pletení pomlázek, zdobení perníčků, pečení jidášů, regionální zdobení vajíček nejrůznějšími technikami, řezbářské práce, výrobu korálkových či textilních ozdob spojených s Velikonoci a také přípravu a ochutnávku dobových pokrmů. **Velikonoce ve Vysokém Chlumci**, tedy svátky na venkově ve středním Povltaví, to budou ukázky tradičních zvyků a rukodělných činností v autentickém prostředí venkovských chalup, dvorků a zápraží. Bohatá nabídka počítá s pletením pomlázek, výrobou velikonočních ozdob z kukuřičného šustí nebo ze skleněných vinutých perel, zhotovováním píšťal a píšťalek, vytvářením svíček z včelího vosku, drátováním a výrobou keramiky, vyřezáváním dřevěných plastik a figur spjatých s Velikonoci. A samozřejmě nebude chybět ani tradiční zdobení kraslic.

Z probíhajících výstav Hornického muzea připomínáme **Příbramské baryty** (Březové Hory – Ševčinský důl, do 31. 12. 2015) a **Ke všem čertům!** (Březové Hory – hornický domek, do 31. 10. 2015).

DIAMO

Podnikový občasník s. p. DIAMO
Stráž pod Ralskem. Vydává vedení s. p.
Vychází zpravidla jednou v měsíci.
Adresa redakce: DIAMO, s. p.,
471 27 Stráž p. R.
Redakce: Mgr. Michaela Hylská
tel.: 487 892 007
e-mail: hylska@diamo.cz
Propagace a komunikace:
Ing. Martin Besta
tel.: 487 892 077
e-mail: besta@diamo.cz
Sazba: PANTYPE, s. r. o., Liberec
Tisk: GEOPRINT Liberec
Pro vnitřní potřebu s. p. DIAMO